

SOS 100 Examen facultatum - Invitasjon til sosiologi

Emneevaluering høstsemesteret 2014. Emneansvarlig: Ole Johnny Olsen

Innledning

Emnet SOS100 har som mål å gi studentene oversikt over sentrale begreper, innsikt i utvalgte perspektiver og kjennskap til noen aktuelle forskningstemaer i sosiologifaget. Studentene introduseres eksempelvis til sentrale sosiologiske begrep som sosialisering, institusjonalisering, rolle, identitet, familie, kjønn, sosial ulikhet, mobilitet, religion og sekularisering, velferdsstaten, sivile samfunn, globalisering og endringer i arbeidslivet. Det blir også vektlagt hvordan sosiologien kan anvendes kritisk til vurdering og diskusjon av aktuelle problemstillinger. Studentene skal kunne redegjøre og drøfte begrepene, perspektivene og forskningstemaene som blir tatt opp.

Rammevilkår

Forelesninger har foregått i «Egget» på Studentsenteret og på Dragefjellet, auditorium 3 (602). Seminarene har vært spredd utover ulike rom: Seminarrom 201, 210 og 213 (reserve) i Ulrikke Pihls hus, seminarrom 212 og 213 i SV-bygget, grupperom 366 i fysikkbygget og grupperom G (213) på Sydneshaugen skole.

Pensum, undervisning og eksamen

Undervisningen består av både forelesninger og seminarer. Begge 12 ganger a 2 timer. Seminarene skal gi trening i å diskutere de faglige problemstillingene. I løpet av semesteret skal det leveres en obligatorisk oppgave på ca. 2000 ord som må godkjennes før eksamen. Skoleeksamen er på fire timer.

Pensumet ble noe endret fra året før. Boka «De likeverdige» om sosialisering, ble erstattet med «Gatekapital» om subkultur og prosesser om sosial verdsetting. Den første var litt overlappende med annet pensum. Den nye ga mulighet til å lese en sosiologisk monografi. Dessuten ble det tatt inn pensum om sosiale grensedragninger. Disse pensumendringene syntes fruktbare. Det ble en bedre helhet i kurset, og studentene viste god respons på det nye.

Kurset var bygd opp, som tidligere med en noe generell del, med bl.a. utgangspunkt i Berger og Luckmanns «Den samfunnskapte virkelighet», før drøfting av bestemte samfunnsområder eller empiriske forskningstema. Forelesningene ble holdt av fire forelesere: Ole Johnny Olsen (6), Johs. Hjellebrekke (1), Vegard Jarness (4), Kari E. Wærness (1).

Seminarene ble holdt på tradisjonelt vis, med utgangspunkt i spørsmål i et arbeidshefte og ledet av en masterstudent som seminarleder. Masterstudentene kommenterte også utkast til obligatorisk innleveringsoppgave, og ga dem endelig godkjenning.

Det var en svært god andel av studentene som tok eksamen (97 av 114 påmeldte). Resultatene var gode (2A, 25B, 43C, 18D, 11E, 4F), og kommisjonsarbeidet rapportert om svært godt sammenfall ved bedømmelse, internt og mellom kommisjoner.

Grunnlaget for evalueringen

Evalueringen er basert på skriftlige evalueringsskjemaer fra studentene og vurderinger fra forelesere og seminarledere. Blant oppmeldte til eksamen var det 96 studenter totalt, og 67 studenter har svart på denne undersøkelsen.

Vurdering av emnet

Blant de 67 som svarte på undersøkelsen svarer om lag 79 prosent «stemmer svært godt» eller «stemmer godt» om påstanden at emnet har vært faglig interessant. 46,3 prosent svarer «både og» til at emnet har vært faglig utfordrende. Det kommer også frem at studentene ikke nødvendigvis jobber mye med faget på egenhånd, og til denne påstanden ligger 43,3 prosent av besvarelsene rundt «både og». Hele 72,7 prosent svarer at de generelt sett er «fornøyd» med faget, 13,6 prosent er «svært fornøyd» og resterende 13,6 prosent sier de er «både og» fornøyd med faget. 53 av de 67 studentene i utvalget vært på 10-12 forelesninger totalt og deltakelsen på disse har generelt vært god. De fleste studentene svarer «både og» til påstanden om at de har vært godt forberedt til forelesninger og studentene har vært jevnt over fornøyd med forelesningene.

Deltakelsen på seminargrupper har vært god, men 31 studenter av de 67 svarer «både og» til påstanden om at de har vært godt forberedt.

Det har vært litt ulike opplevelser av seminarene. De fleste, ca. 55 % var svært fornøyd/fornøyd, men hele 41 % var mellomfornøyd/misfornøyd. I skriftlige kommentarer kommer det fram at misnøyen skyldes en viss usikkerhet hos seminarleder. Men de fleste er enige i at gruppene har vært viktige for den faglige progresjonen. Mange studenter er mer fornøyde og trekker frem det positive i å kunne diskutere og stille spørsmål om pensum.

For øvrig kommer det fram, slik det er i svært mange evalueringer, at den obligatoriske oppgaven trekkes frem som viktig for studentenes faglige utvikling. Det er denne de jobber mest med, og som de opplever som viktigst for egen læring. Flere svarer også at kommentarene har vært til god hjelp.

Innleveringsportalen Kark har fungert svært godt og studentene svarer at de har hatt god praktisk informasjon om emnet underveis.

Konklusjon – ideer til endring

Innholdsmessig er emnet godt, selv om «grunnboken», Plummer: Sociology, the basics» nok er noe kjedelig. For overfladisk, men også for detaljert og stappet med informasjon (som slike bøker gjerne blir). Det «eksemplariske» stoffet er bedre; Berger og Luckmann fungerer også, som krevende tekst å prøve seg på. Forbedringspotensialet ligger i undervisningsform: krav om større aktivitet underveis, med skriftlige og muntlige leveringer, og kommentarer

fra/dialog med forelesere ville gitt et større «trykk» og skapt konsentrasjon for eget arbeid underveis. Tiltak i denne retning vil bli utprøvd høsten 2015.

Kurset SOS110 Global Dynamics ble våren 2014 gjennomført med 12 forelesninger og 12 seminarer. Kurset, som går på engelsk, var lagt opp med «forelesningsklynger», der det ble presentert tre til fire forelesninger sentrert rundt spesifikke tematikker, mens seminarerne var spredt jevnt over kursets tolv uker (dvs. ett seminar per uke). I hver forelesningsklynge var det også lagt inn visning av dokumentarfilmer fulgt av diskusjoner om tematikken i filmene sett i lys av sentrale perspektiver og begreper fra pensum. Det ble også gjort utstrakt bruk av kortere dokumentarfilmer i de vanlige forelesningene. Studentevalueringen for dette semesteret er noe svekket av lav deltakelse, men resultatene viser allikevel at studentene jevnt over enten er fornøyde eller svært fornøyde med kurset generelt og dets forskjellige elementer. Det kan bemerkes at et stort flertall av studentene som deltok i evalueringen opplevde kurset som vanskelig. Dette er i seg selv ikke noe negativt – sosiologistudier er som alle andre studier krevende – men det kan meget godt hende at dette resultatet i en viss grad er påvirket av at kurset går på engelsk, og at en rekke av studentene som tar kurset ikke har bakgrunn i sosiologi. Jeg er selv fornøyd med kurset slik det har gått siden høsten 2010, men vil ved fremtidig undervisning gjøre en rekke endringer. For å sikre mer studentdeltakelse i forelesninger, planlegger jeg å omstrukturere forelesningene slik at man i stedet for det vanlige formatet med 2x 45 minutters «tavleundervisning» beveger seg i retning av en tretimerssesjon som deles opp i mindre bolker (45 minutter med «tavleundervisning, 45 minutter med film, og 45 minutter med diskusjon/presentasjon basert på aktiv studentdeltakelse). Jeg kommer også til å revidere kursets substansielle innhold – enten i retning av å fokusere mer eksplisitt på utviklingstematikk, eller til å dreie seg om teoretiske og metodiske utfordringer knyttet til global og postkolonial sosiologi. Jeg ønsker i tillegg å gå inn i en nærmere dialog med DigUiB for å finne ut om det finnes digitale undervisningsressurser som kan brukes mer aktivt i kurset.

Evaluering – SOS116, våren 2014.

Kurset vart gjennomført med 12 forelesningar og 12 seminar. Totalt hadde 34 studentar meldt seg opp, og av desse fekk 28 godkjent den obligatoriske oppgåva.

Kurset var organisert slik at undervisninga vart delt opp i to blokker, med siste forelesning så seint som 19. mai. Studentevalueringa vart gjennomført i form av eit spørjeskjema delt ut på siste forelesning. Kun 12 respondentar svarte, noko som manar til varsemd i tolkinga av resultata.

Ein lang forelesningspause var uheldig, og vil bli unngått i framtida. Dette, saman med det at eit fleirtal finn kurset krevjande, kan vere årsak til at halvparten, 6 studentar, sa seg litt misnøgde med kurset. Dette vart også kommunisert direkte til emneansvarleg.

Våren 2014 er det også mogleg at pensum vart for avansert for eit innføringskurs, og at forelesningane vart det same. Dette er forsøkt justert i etterfølgjande kurs.

Kurset vert også halde våren 2015, og vil etter planen også bli avvikla våren 2016